Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)

den 28 april 2022*

”Begäran om förhandsavgörande – Immaterialrätt – Direktiv 2004/48/EG – Artikel 9.1 – Europeiskt patent – Interimistiska åtgärder – Nationella rättsliga myndigheters behörighet att besluta om interimistiska åtgärder för att hindra ett omedelbart förestående immaterialrättsintrång – Nationell rättspraxis som innebär att ansökningar om interimistiska åtgärder avslås när giltigheten av patentet i fråga inte har bekräftats åtminstone inom ramen för ett invändnings- eller ogiltighetsförfarande i första instans – Skyldighet att göra en direktivkonform tolkning”

I mål C-44/21,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Landgericht München I (Regionala domstolen i München I, Tyskland) genom beslut av den 19 januari 2021, som inkom till domstolen den 28 januari 2021, i målet

Phoenix Contact GmbH & Co. KG

mot

HARTING Deutschland GmbH & Co. KG,

Harting Electric GmbH & Co. KG,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden I. Ziemele (referent) samt domarna P.G. Xuereb och A. Kumin,

generaladvokat: A. Rantos,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Phoenix Contact GmbH & Co. KG, genom H. Jacobsen och P. Szynka, Rechtsanwälte,

* Rättegångsspråk: tyska.

– HARTING Deutschland GmbH & Co. KG och Harting Electric GmbH & Co. KG, genom T. Müller, Rechtsanwalt,

– Europeiska kommissionen, genom T. Scharf och S.L. Kalėda, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (EUT L 157, 2004, s. 45, och rättelse i EUT L 195, 2004, s. 16).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Phoenix Contact GmbH & Co. KG, å ena sidan, och HARTING Deutschland GmbH & Co. KG och Harting Electric GmbH & Co. KG, å den andra, angående ett påstått intrång i ett europeiskt patent som innehas av Phoenix Contact.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 Skälen 10, 17 och 22 i direktiv 2004/48 har följande lydelse:

”(10) Syftet med detta direktiv är att tillnärma [medlemsstaternas lagstiftningar] för att uppnå en hög, likvärdig och enhetlig skyddsnivå för immateriella rättigheter på den inre marknaden.

…

(17) Beslut om de åtgärder, förfaranden och sanktioner som anges i detta direktiv bör i varje enskilt fall ske så att vederbörlig hänsyn tas till omständigheterna i det enskilda fallet, inklusive särdragen hos de olika typerna av immateriella rättigheter och, när det är lämpligt, om intrånget har begåtts avsiktligt eller oavsiktligt.

…

(22) Det är vidare nödvändigt att tillhandahålla interimistiska åtgärder som gör det möjligt att omedelbart stoppa ett intrång utan att invänta ett avgörande i sakfrågan, varvid rätten till försvar skall iakttas, de vidtagna interimistiska åtgärderna skall vara proportionerliga i förhållande till omständigheterna i det enskilda fallet och tillräcklig säkerhet skall ställas för att täcka svarandens kostnader och skada om ansökan senare visar sig vara ogrundad. Denna typ av åtgärder är särskilt motiverade när ett dröjsmål kan leda till irreparabel skada för rättighetshavaren.”

4 I artikel 2 i nämnda direktiv, med rubriken ”Tillämpningsområde”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Utan att det påverkar de medel som föreskrivs eller kan komma att föreskrivas i [unions]lagstiftningen eller i nationell lagstiftning, förutsatt att dessa medel är gynnsammare för rättighetshavaren, skall de åtgärder, förfaranden och sanktioner som föreskrivs i detta direktiv vara tillämpliga, i enlighet med artikel 3, vid varje intrång i de immateriella rättigheter som följer av [unions]rätten och/eller den berörda medlemsstatens nationella rätt.”

5 Kapitel II i detta direktiv, med rubriken ”Åtgärder, förfaranden och sanktioner”, innehåller bland annat artikel 3, med rubriken ”Allmän skyldighet”, där följande föreskrivs:

”1. Medlemsstaterna skall tillhandahålla de åtgärder, förfaranden och sanktioner som är nödvändiga för att säkerställa skyddet för de immateriella rättigheter som omfattas av detta direktiv. Åtgärderna, förfarandena och sanktionerna skall vara rättvisa och skäliga, inte onödigt komplicerade eller kostsamma och inte medföra oskäliga tidsfrister eller omotiverade dröjsmål.

2. Åtgärderna, förfarandena och sanktionerna skall också vara effektiva, proportionella och avskräckande och skall tillämpas så att hinder för lagenlig handel inte uppkommer och så att missbruk inte sker.”

6 I artikel 9 i samma direktiv, med rubriken ”Interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder”, anges följande:

”1. Medlemsstaterna skall se till att de behöriga rättsliga myndigheterna på sökandens begäran får

a) utfärda ett interimistiskt föreläggande mot den påstådda intrångsgöraren i syfte att hindra ett omedelbart förestående immaterialrättsintrång eller tillfälligt förbjuda, vid behov förenat med vite om så föreskrivs i nationell lagstiftning, en fortsättning av det påstådda intrånget eller göra en fortsättning avhängig av att det ställs säkerhet för ersättning till rättighetshavaren; ett interimistiskt föreläggande får också utfärdas på samma villkor mot en mellanhand vars tjänster utnyttjas av en tredje man för att göra immaterialrättsintrång; …

b) besluta om beslag eller överlämnande av varor som misstänks göra intrång i en immateriell rättighet för att förhindra att de införs eller omsätts på marknaden.

…

5. Medlemsstaterna skall se till att de interimistiska åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 upphävs eller upphör att gälla, på begäran av svaranden, om inte sökanden inom skälig tid väcker talan om saken vid den behöriga rättsliga myndigheten; tidslängden skall beslutas av den rättsliga myndighet som förordnar om åtgärderna när lagstiftningen i en medlemsstat tillåter det eller, i avsaknad av ett sådant beslut, inom en period som inte överstiger den längsta tiden av 20 arbetsdagar eller 31 kalenderdagar.

6. De behöriga rättsliga myndigheterna får göra interimistiska åtgärder enligt punkterna 1 och 2 avhängiga av att sökanden ställer lämplig säkerhet eller motsvarande garanti avsedd att täcka eventuell ersättning till svaranden för skada enligt punkt 7.

7. Om de interimistiska åtgärderna upphävs eller upphör på grund av en handling eller underlåtenhet från sökandens sida, eller om det i efterhand konstateras att det inte förelåg något intrång eller hot om intrång i en immateriell rättighet, skall de rättsliga myndigheterna ha befogenhet att på begäran av svaranden förordna om att sökanden skall betala lämplig ersättning till svaranden för skada som har orsakats av dessa åtgärder.”

Tysk rätt

7 I 58 § första stycket Patentgesetz (patentlagen), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, föreskrivs följande:

”Meddelande av patent ska offentliggöras i patenttidningen. Patentbeskrivningen ska offentliggöras samtidigt som meddelandet av patentet. Patentets rättsverkningar inträder när meddelandet av patentet offentliggörs i patenttidningen.”

8 I 139 § första stycket i denna lag anges följande:

”Om det föreligger risk för att beteendet upprepas får den skadelidande parten väcka talan om förbudsföreläggande mot den som använder en patenterad uppfinning i strid med 9–13 §§. Den skadelidande parten kan även väcka talan när det föreligger en överhängande risk för att en sådan överträdelse begås för första gången.”

9 I 935 § Zivilprozessordnung (civilprocesslagen), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet, föreskrivs följande:

”Interimistiska åtgärder avseende föremålet för tvisten är tillåtna när det finns risk för att en parts åtnjutande av en rättighet kan omöjliggöras eller väsentligen försvåras genom att rådande förhållanden ändras.”

10 940 § civilprocesslagen har följande lydelse:

”Interimistiska åtgärder är även tillåtna i syfte att interimistiskt avgöra ett rättsförhållande som är föremål för tvist om detta förefaller nödvändigt för att undanröja väsentliga olägenheter eller avvärja överhängande fara, eller av andra skäl, särskilt när fråga är om varaktiga rättsförhållanden.”

Förfarandet vid domstolen

11 Den hänskjutande domstolen har ansökt om att EU-domstolen ska handlägga förevarande mål skyndsamt i enlighet med förfarandet i artikel 105 i domstolens rättegångsregler.

12 Till stöd för denna begäran har den hänskjutande domstolen i huvudsak gjort gällande att förfarandet vid den nationella domstolen är av sådan beskaffenhet att målet måste avgöras inom kort. Den hänskjutande domstolen har dessutom uppgett att i avsaknad av ett omedelbart rättsligt ingripande kommer Phoenix Contact lida en betydande ekonomisk skada till följd av att de förfalskade produkterna fortsättningsvis kommer att tillverkas och finnas tillgängliga på marknaden. Den hänskjutande domstolen anser nämligen att ett eventuellt intrång i patentet särskilt äventyrar Phoenix Contact marknadsandelar och orsakar bolaget, i egenskap av innehavare av det aktuella patentet, en oåterkallelig förlust av försäljningsmöjligheter, vilken skulle vara svårt att avhjälpa genom att det eventuellt utdöms skadestånd vid en senare tidpunkt.

13 I artikel 105.1 i rättegångsreglerna föreskrivs att domstolens ordförande, på ansökan av den hänskjutande domstolen eller i undantagsfall på eget initiativ, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, får besluta att ett mål om förhandsavgörande ska handläggas skyndsamt, när målet är av sådan beskaffenhet att det måste avgöras utan dröjsmål.

14 Det ska erinras om att en sådan skyndsam handläggning av ett mål utgör ett processrättsligt instrument som är avsett att hantera högst trängande fall (dom av den 10 mars 2022, Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (Heltäckande sjukförsäkring), C-247/20, EU:C:2022:177, punkt 41 och där angiven rättspraxis).

15 Av domstolens fasta praxis framgår dessutom att ett måls ekonomiska betydelse eller andra ekonomiska intressen, inklusive sådana som kan påverka de offentliga finanserna, hur viktiga och legitima de än må vara, inte i sig utgör skäl för en skyndsam handläggning av målet (se, för ett liknande resonemang, beslut av domstolens ordförande av den 18 oktober 2017, Weiss m.fl., C-493/17, ej publicerat, EU:C:2017:792, punkt 10 och där angiven rättspraxis).

16 Av domstolens praxis framgår även att enbart det intresse som enskilda har av att så snabbt som möjligt fastställa omfattningen av de rättigheter som de har enligt unionsrätten, som visserligen är legitimt, inte är av sådan art att en exceptionell omständighet, i den mening som avses i artikel 105.1 i rättegångsreglerna, ska anses vara för handen (dom av den 3 mars 2022, Presidenza del Consiglio dei Ministri m.fl. (Läkare under specialistutbildning), C-590/20, EU:C:2022:150, punkt 29 och där angiven rättspraxis).

17 När det gäller den omständigheten att förevarande begäran om förhandsavgörande har framställts inom ramen för ett nationellt interimistiskt förfarande, ska det erinras om att domstolen redan har slagit fast att det förhållandet att en begäran om förhandsavgörande framställs inom ramen för ett nationellt förfarande som möjliggör en interimistisk åtgärd varken i sig eller i kombination med de omständigheter som det hänvisats till i punkt 15 ovan visar att målets beskaffenhet kräver att målet handläggs skyndsamt (se, för ett liknande resonemang, beslut av domstolens ordförande av den 18 oktober 2017, Weiss m.fl., C-493/17, ej publicerat, EU:C:2017:792, punkt 12 och där angiven rättspraxis).

18 Mot bakgrund av ovanstående överväganden beslutade domstolens ordförande, den 11 februari 2021, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, att avslå ansökan om skyndsam handläggning.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

19 Den 5 mars 2013 ansökte Phoenix Contact om patent för ett anslutningsdon med skyddsledare. Inom ramen för det förfarande som föregick meddelandet av patentet inkom Harting Electric med synpunkter på produktens patenterbarhet.

20 Den 26 november 2020 beviljades Phoenix Contact det sökta patentet, bland annat för Tyskland.

21 Den 14 december 2020 ansökte Phoenix Contact om att den hänskjutande domstolen skulle vidta interimistiska åtgärder, så att HARTING Deutschland och Harting Electric skulle förbjudas att göra intrång i patentet i fråga.

22 Uppgiften om att patentet hade meddelats offentliggjordes i Europeiska patenttidningen den 23 december 2020.

23 Den 15 januari 2021 framställde Harting Electric en invändning mot patentet vid Europeiska patentverket (EPO).

24 Den hänskjutande domstolen har påpekat att den preliminärt har kommit till slutsatsen att patentet i fråga är giltigt och att det är föremål för patentintrång. Den hänskjutande domstolen anser att patentets giltighet inte är hotad.

25 Den hänskjutande domstolen har emellertid preciserat att den är förhindrad att besluta om interimistiska åtgärder på grund av bindande rättspraxis från Oberlandesgericht München (Regionala överdomstolen i München, Tyskland), vilken innebär att för att kunna vidta interimistiska åtgärder vid patentintrång räcker det inte att patentet i fråga har meddelats av patentmyndigheten, i förevarande fall Europeiska patentverket, efter en ingående prövning av patenterbarheten, och att frågan om patentets giltighet har varit föremål för rättslig prövning inom ramen för det interimistiska förfarandet.

26 Enligt denna rättspraxis är det en förutsättning för att interimistiska åtgärder ska kunna vidtas att patentet i fråga dessutom har gett upphov till ett beslut från EPO till följd av ett invändningsförfarande eller ett överklagande, eller har varit föremål för ett ogiltighetsförfarande som resulterat i ett avgörande från Bundespatentgericht (Federala patentdomstolen, Tyskland), där det har bekräftats att den aktuella produkten skyddas av patentet i fråga.

27 Den hänskjutande domstolen anser att denna rättspraxis är oförenlig med unionsrätten, särskilt artikel 9.1 i direktiv 2004/48, och beslutade därför att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

”Utgör artikel 9.1 i direktiv [2004/48] hinder mot att Oberlandesgericht (regionala överdomstolar i Tyskland), som dömer i sista instans i ett interimistiskt förfarande, i princip vägrar att vidta interimistiska åtgärder avseende patentintrång när det omtvistade patentets giltighet inte har fastställts inom ramen för ett invändnings- eller ogiltighetsförfarande i första instans?”

Tolkningsfrågan

28 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 9.1 i direktiv 2004/48 ska tolkas så, att den utgör hinder mot nationell rättspraxis som innebär att en ansökan om interimistiska åtgärder avseende patentintrång i princip ska avslås när giltigheten av patentet i fråga inte har fastställts åtminstone genom ett invändnings- eller ogiltighetsförfarande i första instans.

29 Det följer av fast rättspraxis att vid tolkningen av en unionsbestämmelse ska inte bara lydelsen beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (dom av den 28 oktober 2021, Magistrat der Stadt Wien (Europeisk hamster – II), C-357/20, EU:C:2021:881, punkt 20).

30 Det ska inledningsvis noteras att enligt lydelsen i artikel 9.1 a i direktiv 2004/48 ska medlemsstaterna se till att de behöriga rättsliga myndigheterna, på sökandens begäran, får utfärda ett interimistiskt föreläggande mot den påstådda intrångsgöraren i syfte att hindra ett omedelbart förestående immaterialrättsintrång.

31 Denna artikel 9.1 a, jämförd med skälen 17 och 22 i direktiv 2004/48, innebär således att medlemsstaterna är skyldiga att i sina nationella rättsordningar föreskriva en möjlighet för de behöriga nationella rättsliga myndigheterna att vidta interimistiska åtgärder efter en prövning av omständigheterna i det enskilda fallet och med iakttagande av de villkor som föreskrivs i nämnda artikel 9.

32 Vidare ska det påpekas att enligt artikel 9.1 a i direktiv 2004/48, jämförd med skäl 22 i samma direktiv, ska de interimistiska åtgärder som föreskrivs i nationell rätt göra det möjligt att omedelbart få immaterialrättsintrånget att upphöra utan att invänta ett avgörande i sak. Denna typ av åtgärder är särskilt motiverade när ett dröjsmål kan leda till irreparabel skada för rättighetshavaren. Den ”tidsmässiga” faktorn är således av särskild betydelse för att immateriella rättigheter ska kunna skyddas effektivt.

33 I förevarande fall har den hänskjutande domstolen uppgett att patentet i fråga är giltigt och är föremål för patentintrång, varför Phoenix Contacts ansökan om interimistiska åtgärder ska bifallas. Nämnda domstol är dock bunden av nationell rättspraxis som innebär att patentet i fråga kan komma i åtnjutande av provisoriskt rättsligt skydd endast för det fall att patentets giltighet har bekräftats genom ett avgörande i första instans, till följd av ett förfarande där denna giltighet har bestridits.

34 Det kan konstateras att denna rättspraxis resulterar i ett krav som fråntar artikel 9.1 a i direktiv 2004/48 all ändamålsenlig verkan, eftersom den innebär att den nationella domstolen inte har möjlighet att med stöd av nyssnämnda bestämmelse anta ett interimistiskt beslut för att omedelbart få intrånget i det aktuella patentet att upphöra, trots att denna domstol är av uppfattningen att patentet är giltigt och är föremål för patentintrång.

35 Såsom Phoenix Contact har påpekat i sitt skriftliga yttrande, skulle ett sådant krav kunna ge upphov till en situation där konkurrenter till patentinnehavaren, potentiella intrångsgörare, medvetet väljer att avstå från att bestrida patentets giltighet för att förhindra att patentinnehavaren kommer i åtnjutande av ett effektivt rättsligt skydd, vilket skulle resultera i att den mekanism för tillfälligt skydd som föreskrivs i artikel 9.1 i direktiv 2004/48 förlorade sitt innehåll.

36 De mål som eftersträvas med direktiv 2004/48 utgör också stöd för synsättet att sådan nationell rättspraxis som det hänvisats till i punkt 33 ovan strider mot direktivet.

37 Det framgår härvidlag av skäl 10 i nämnda direktiv att det syftar till att tillnärma medlemsstaternas lagstiftningar för att uppnå en hög, likvärdig och enhetlig skyddsnivå för immateriella rättigheter på den inre marknaden (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 december 2019, IT Development, C-666/18, EU:C:2019:1099, punkt 38). Icke desto mindre ska direktivet, såsom framgår av dess artikel 2.1, tillämpas utan att det påverkar de medel som föreskrivs eller kan komma att föreskrivas i bland annat nationell lagstiftning, förutsatt att dessa medel är gynnsammare för rättighetshavaren (dom av den 25 januari 2017, Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa, C-367/15, EU:C:2017:36, punkt 22).

38 Direktiv 2004/48 inför således en minimistandard när det gäller iakttagandet av immateriella rättigheter och hindrar inte medlemsstaterna från att vidta strängare skyddsåtgärder (dom av den 25 januari 2017, Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa, C-367/15, EU:C:2017:36, punkt 23 och där angiven rättspraxis).

39 Av EU-domstolens praxis framgår även att bestämmelserna i detta direktiv syftar till att reglera samtliga aspekter av immaterialrätten som avser dels efterlevnaden av immaterialrättsskyddet, dels intrång i detta skydd, genom att föreskriva effektiva rättsmedel för att hindra, få att upphöra eller åtgärda samtliga immaterialrättsintrång (dom av den 18 december 2019, IT Development, C-666/18, EU:C:2019:1099, punkt 40 och där angiven rättspraxis).

40 Ett nationellt förfarande som syftar till att omedelbart få varje intrång i en befintlig immateriell rättighet att upphöra skulle emellertid vara verkningslöst, och målet bestående i en hög skyddsnivå för immateriella rättigheter skulle således undergrävas, om tillämpningen av detta förfarande underkastades ett sådant villkor som det som följer av den nationella rättspraxis som det redogjorts för i punkt 33 ovan.

41 I detta sammanhang ska det erinras om att sökta europeiska patent presumeras vara giltiga från och med den dag då meddelandet av patentet offentliggörs. Från och med detta datum åtnjuter dessa patent således till fullo det skydd som bland annat garanteras genom direktiv 2004/48 (se, analogt, dom av den 30 januari 2020, Generics (UK) m.fl., C-307/18, EU:C:2020:52, punkt 48).

42 Vad gäller risken för att svaranden i det interimistiska förfarandet lider skada till följd av att det beslutas om interimistiska åtgärder, erinrar domstolen om att det följer av artikel 3.2 i direktiv 2004/48 att de åtgärder, förfaranden och sanktioner som är nödvändiga för att säkerställa skyddet för de immateriella rättigheter som omfattas av detta direktiv ska tillämpas på ett sådant sätt att hinder för lagenlig handel inte uppkommer och så att missbruk inte sker.

43 Denna bestämmelse innebär en skyldighet för medlemsstaterna och, i slutändan, för de nationella domstolarna, att garantera att bland annat de åtgärder och förfaranden som avses i artikel 9 i direktiv 2004/48 inte missbrukas (dom av den 12 september 2019, Bayer Pharma, C-688/17, EU:C:2019:722, punkt 68).

44 I detta avseende kan det konstateras att unionslagstiftaren särskilt har föreskrivit rättsliga instrument som gör det möjligt att på ett övergripande sätt minska risken för att svaranden lider skada till följd av interimistiska åtgärder och på så sätt skydda svaranden.

45 För det första följer det av artikel 9.5 i direktiv 2004/48 att medlemsstaterna ska se till att de interimistiska åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel upphävs eller upphör att gälla, på begäran av svaranden, om inte sökanden inom skälig tid väcker talan om saken vid den behöriga rättsliga myndigheten, varvid tidslängden skall beslutas av den rättsliga myndighet som förordnar om åtgärderna när lagstiftningen i en medlemsstat tillåter det eller, i avsaknad av ett sådant beslut, inom en period som inte överstiger den längsta tiden av 20 arbetsdagar eller 31 kalenderdagar.

46 För det andra föreskrivs det i artikel 9.6 i direktiv 2004/48 att de behöriga rättsliga myndigheterna får göra interimistiska åtgärder avhängiga av att sökanden ställer lämplig säkerhet eller motsvarande garanti avsedd att täcka eventuell ersättning till svaranden för skada som denne lidit. Detta skyddsinstrument kan användas av den behöriga domstol som handlägger ansökan om interimistiska åtgärder när den prövar denna ansökan.

47 För det tredje ger artikel 9.7 i direktiv 2004/48, i de fall som avses i denna bestämmelse, en möjlighet att på begäran av svaranden förordna om att sökanden ska betala lämplig ersättning till svaranden som ersättning för skada som orsakats av sådana interimistiska åtgärder.

48 Dessa rättsliga instrument utgör garantier som unionslagstiftaren har ansett vara nödvändiga som motvikt till de snabba och verksamma interimistiska åtgärder som denna lagstiftare har föreskrivit. De motsvarar således de garantier som föreskrivs i direktiv 2004/48 till förmån för svaranden, som motvikt till vidtagandet av en interimistisk åtgärd som påverkat dennes intressen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 juli 2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, punkterna 74 och 75).

49 För att ge den hänskjutande domstolen ett användbart svar ska det erinras om att de nationella domstolarna vid tillämpningen och tolkningen av nationell rätt är skyldiga att beakta samtliga nationella bestämmelser och tillämpa de tolkningsmetoder som medges enligt nationell rätt för att, i den utsträckning det är möjligt, tolka nationell rätt mot bakgrund av det aktuella direktivets lydelse och syfte så att det resultat som fastställs i direktivet uppnås och, därmed, agera i överensstämmelse med artikel 288 tredje stycket FEUF (dom av den 19 april 2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, punkt 31 och där angiven rättspraxis).

50 EU-domstolen har dock slagit fast att principen om konform tolkning av nationell rätt har vissa begränsningar. Den nationella domstolens skyldighet att beakta unionsrätten vid tolkningen och tillämpningen av relevanta bestämmelser i nationell rätt begränsas därför av allmänna rättsprinciper och kan inte tjäna som grund för att nationell rätt tolkas *contra legem* (dom av den 19 april 2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, punkt 32 och där angiven rättspraxis).

51 Såsom den hänskjutande domstolen har understrukit förhåller det sig i förevarande fall så, att den tyska lagstiftning som är aktuell i det nationella målet inte uppställer något krav på att det ska ha meddelats ett avgörande avseende patentets giltighet inom ramen för ett förfarande där denna giltighet har bestridits för att det ska vara möjligt att anta interimistiska åtgärder för att förhindra patentintrång, med följden att denna lagstiftning tycks stå helt i överensstämmelse med direktiv 2004/48.

52 I detta sammanhang ska det noteras att kravet på konform tolkning innefattar en skyldighet för de nationella domstolarna att, i förekommande fall, ändra fast rättspraxis om denna grundas på en tolkning av nationell rätt som är oförenlig med ett direktivs syfte (dom av den 19 april 2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

53 Det ankommer således på den hänskjutande domstolen att säkerställa att artikel 9.1 i direktiv 2004/48 ges full verkan genom att, med stöd av sin egen behörighet, vid behov underlåta att tillämpa nationell rättspraxis, om denna rättspraxis inte är förenlig med nyssnämnda bestämmelse.

54 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Artikel 9.1 i direktiv 2004/48 ska tolkas så, att den utgör hinder mot nationell rättspraxis som innebär att en ansökan om interimistiska åtgärder avseende patentintrång i princip ska avslås när giltigheten av patentet i fråga inte har fastställts åtminstone genom ett invändnings- eller ogiltighetsförfarande i första instans.

Rättegångskostnader

55 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

Artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter ska tolkas så, att den utgör hinder mot nationell rättspraxis som innebär att en ansökan om interimistiska åtgärder avseende patentintrång i princip ska avslås när giltigheten av patentet i fråga inte har fastställts åtminstone genom ett invändnings- eller ogiltighetsförfarande i första instans.

Underskrifter